

С Т А Н О В И Щ Е

от доц. д-р Андриана Мартонова, Сектор „Екранни изкуства“, ИИИЗк, БАН, ОНС доктор (ВАК, 2006), хабилитация по научно направление 8.4 Театрално и филмово изкуство (2012)

За гл. ас. д-р Чавдар Николов Гюзелев
щатен преподавател в НБУ, департамент „Кино, реклама и шоубизнес“,
по процедура за заемане на академична длъжност „доцент“
в професионално направление
8.4. Театрално и филмово изкуство (Графичен дизайн)
за нуждите на Нов български университет

Предоставената документация по конкурса за доцент по Графичен дизайн (към научно направление 8.4. Театрално и филмово изкуство), обявен за развитие на академичния състав на НБУ – Бакалавърски факултет, департамент „Кино, реклама и шоубизнес“, програма „Графичен дизайн“, обявен в ДВ бр. 14/18.02.2022 г., напълно отговаря на законовите изисквания, заложен в ЗРАСРБ и Правилника за неговото прилагане в конкретното висше учебно заведение. Становището е изготвено съгласно Заповед З-РК-181/24.03.2022 г. на Ректора на НБУ проф. д.н. Пламен Дойнов.

По конкурса има само един кандидат – гл.ас. д-р Чавдар Николов Гюзелев. Справката за минималните национални изисквания показва, че кандидатът напълно отговаря на необходимите критерии за оценка и дори сериозно ги надвишава, като общият сбор от точките по отделните групи и показатели (някои задължителни за НБУ) е **815 т.** Тук е редно да се спомене, че по ППЗРАСРБ на НБУ минималните изисквания са **620 т.** Оценката, експонирана в настоящото становище, се основава на анализ на всички предоставени материали, както и на копия от необходимите документи, показващи различните аспекти от художествено-творческата, преподавателската и научната дейност на кандидата.

Предоставената документация от кандидата по настоящия конкурс за *доцент* е изключително интересна, провокативна и разностранна. Осветява достатъчно добре известния и награждаван сценограф Чавдар Николов Гюзелев в неговите различни творчески и педагогически аватари.

Последните театрални изяви на гл.ас. д-р Гюзелев са свързани с конструиране на цялостната визия на постановките „*Лив Щайн*“ (Нино Харатишвили, реж. Крис Шарков, Малък градски театър „Зад канала“, 2016 г.) и „*В очакване на Годо*“ (Самюел Бекет, реж. Деян Донков, театър Азарян - НДК 2018 г.). В тях кандидатът показва за пореден път умението си да трансформира и витализира сценичното пространство, превръщайки го от просто вместилище на един функционален декор, приютен в привидния ипостас на *nature morte*, в „действащо лице“, активно участващо, дишащо в драматургията, в режисьорските концепции и постановъчни решения, в светлинния дизайн, хармониращо или пък контрастиращо с тялото и присъствието/отсъствието на живия актьор на сцената, адаптирано към параметрите на отворената сценична кутия и зрителски салон на конкретното театрално здание.

Своеобразният и запомнящ се стил на Чавдар Гюзелев в сценографията, характеризиращ се с изчистеност и минимализъм на композицията, особено отношение към пространството, свобода на линията и специфична, динамична комуникация между отделните визуални елементи, се запазва и в останалите му работи, които не принадлежат на театралната изразност.

Тъй като настоящият конкурс е все пак свързан с програмата на „Графичен дизайн“, департамент „Кино, реклама и шоубизнес“, бакалавърски факултет, бих искала повече внимание да отделя и да акцентирам върху останалите творчески постижения на кандидата, с фокус върху аспектите на авторския стил. Именно изброените по-долу в становището артефакти са включени както в портфолието на конкурса за академична длъжност *доцент*, така и са апробирани в публичното ни културно пространство през годините, след заемане на длъжност *главен асистент* в НБУ. Като доказателство за последното са и множеството рецензии за художествено-творческата дейност на Чавдар Гюзелев от водещи изкуствоведи и културолози. Текстовете, приложени в документацията, имат също така стойност на цитирания.

В портфолиото на кандидата са поместени следните дейности:

- Живопис и графика:

Юбилейна изложба „*Свободно прелитащи глави*“, 2021 г.;

- Фотография:

Фотокнига „*Намерени инсалтации*“, издателство Black-Flamingo, 2018 г.;

- Графичен дизайн и типография:

- Редизайн на вестник, превърнал се през десетилетията в традиция и институция – „*Култура*“ ;

- Дизайн на списание със специфичен профил и читателска аудитория – „Християнство и култура“ ;
- Корици на книги, които са много различни като съдържание, стилистика (от художествена до научна литература) и читателска публика:
Милош, Чеслав. Свидетелство за поезия. София, Рива, 2017, ISBN: 9789543205882;
Христова, Светла. Киносценарият - написване и пренаписване. София, НБУ, 2020, ISBN: 9786192331139;
Дилов-син, Любен. Парадоксът на огледалото. София, Enthusiast, 2021, ISBN: 9786191643912;

Общата поанта на авторския образен език на Чавдар Гюзелев е изграждането на „кинематографизъм“ в полето на разнородния калейдоскоп от визуални изкуства: живопис, типография, оформление и корици на книги, фотография. Позволявам си да употребя този термин от периметъра на киното, защото намирам в творбите на кандидата изключително ярко заложена наративност, която въздейства полисетивно. Можем да провидим звука на линията в живописните и графичните творби – някъде стържещ, друг път елегантно политащ като шепот в бялото поле; полифоничните гласове на зафиксираната предкадрова действителност във фотографиите: крещящи, в приглушените обертонове на екзистенциалното, с тембъра на града и остатъците от човешкото присъствие; движението на отношенита образ/текст, символи/букви, визуални тропи и търсене на семиотична диалогичност между отделните сегменти. Нещо повече – образите, които артистът Чавдар Гюзелев създава, като че ли се възприемат много по-плътнo в своето множество, в поредица. Този парадокс, приличащ на образен палимпсест, бихме могли да го наречем „комуникативен ефект на продълженото освобождаване“ в сетивното зрителско възприятие. Наративът не спира с една живописна творба, а продължава своя живот във фотографията, за да изстлее в елемент от типографията. (Не)видими стилистични връзки и разпознаваемост на автора – това е много важно според мен да се подчертае в общото впечатление от кандидатурата. Накрая, но не на последно мсто - компендиумът от творби на Гюзелев са както продължаващи наративи, така и продължаващи изследвания, наблюдения и визуални експерименти, съсредоточени върху нелеката тема за противоречивата, постмодерна човешка природа.

Почеркът на Чавдар Гюзелев е плод на артистична зрялост, огромен творчески опит и също така съзнателни интелектуални натрупвания. Защото са малко авторите,

които успяват не само интуитивно да работят, но да опишат собствената си креативна дълбоко лична „лаборатория на сътворението“. Последното е достатъчно ярко експонирано в предоставеното разширено резюме на теоретичната и методологична рамка на процеса на създаване и реализиране на авторски продукти и водещи творчески изяви: „Визуални цели и особености на графика, живопис, фотография и графичен дизайн“ (с обем от 42 стр. по изискванията на НБУ). Убедена съм, че освен да рисува, Чавдар Гюзелев умее и отлично да пише, така че препоръката ми към кандидата е да преодолява смело белия лист и в това направление. Смятам, че това е важна част и по отношение на приложността – ерго преподавателската му дейност, която според представената документация заема не малък обем от цялостната му дейност в НБУ: подобряване и разширяване на дисциплините в програмата „Графичен дизайн“, ръководенето на разнородни авторски курсове, успешно защитили дипломанти в специалността.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Кандидатът гл.ас. д-р Чавдар Николов Гюзелев е представил за конкурса за академична длъжност *доцент* за нуждите на НБУ убедителни и достойни материали, доказващи качествата му на преподавател, творец и артистичен изследовател в ареала на визуалните изкуства. Убедена съм във високата художествената стойност на творбите му, които недвусмислено изразяват поливалентната му работа в аспектите на графичния дизайн. Вярвам, че опитът му е от значение за развитието на специалността и ще привлича допълнително студенти с атрактивността на водените от него курсове.

Категорично гласувам ДА за неговата кандидатура. Предлагам на уважемите колеги от научното жури, както и на първичното научно-творческо звено, Чавдар Николов Гюзелев да бъде избран и да заема академичната длъжност ДОЦЕНТ, в департамент „Кино, реклама и шоубизнес“, НБУ, по научно направление 8.4. Театрално и филмово изкуство (Графичен дизайн) .

Доц.д-р Андроника Мъртонова

20.06.2022, София